

UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku jednu hodinu týdně. Navazuje na hudební výchovu na 1. stupni.

Výuka probíhá v učebně hudební výchovy i mimo budovu školy (koncerty, výstavy, muzea). Při výuce jsou využívány všechny dostupné vyučovací pomůcky a audiovizuální technika. projektové vyučování.

Hlavním cílem předmětu je rozvoj hudebnosti žáků a získávání pozitivního vztahu k hudbě a umění. U žáků jsou rozvíjeny jejich hudební schopnosti, vědomosti, dovednosti a postoje, které jsou předpokladem pro kultivovaný zpěv, uvědomělé naslouchání hudbě, pochopení hudebně-vyjadřovacích prostředků, pro chápání a prožívání hudby.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři hlavní činnosti – vokální, instrumentální, poslechovou a hudebně pohybovou. Při práci je uplatňován diferencovaný přístup podle individuálních možností žáka. Talentovaným jedincům doporučujeme specializované hudební vzdělávání v Základních uměleckých školách.

Vzdělávání v hudební výchově je **zaměřeno** na:

- rozvíjení kultivovaného projevu, celkové kultivování osobnosti jedince
- rozvíjení vlastní fantazie, cítění, myšlení, představivosti
- rozvíjení tvořivého přístupu k práci, vnímání, smyslové citlivosti
- uplatňování jedinečných pocitů a prožitků
- poznávání historických souvislostí umělecké tvorby,
- ,seznámení se s hudbou jednotlivých slohových období
- porozumění různým hudebním stylům a žánrům
- pochopení základů hudební teorie
- formování kladného vztahu k hudbě jako takové

Vyučovací předmět hudební výchova je **úzce spjat s dalšími předměty**:

Český jazyk a literatura – literární předlohy pro různá hudební díla, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních schopností, vyjadřování pocitů, prožitků

Přírodopis – stavba funkce hlasového ústrojí

Výtvarná výchova – dějiny umění, rozvíjení různých druhů smyslového vnímání

Dějepis – vymezení slohových období, estetické hodnocení jednotlivých dějinných období

Tělesná výchova – rozvíjení motoriky, smysl pro rytmus

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Hudební výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat.

OSV

- uvědomování si hodnoty různosti lidí, tolerance jiných názorů, uvědomování si mravních rozměrů lidského chování, rozvoj schopnosti sociálních dovedností, schopnost komunikace

EGS

- pozitivní postoje k jinakosti, překonávání předsudků a stereotypů v přijímání určitých stylů hudby, poznávání různých kulturních zvyklostí souvisejících s hudbou

MKV

- jiná etnika – etnická hudba, poznávání jiných žánrů a stylů v hudbě

MDV

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisku, rozhlasu, televize, internetu

V rámci Hudební výchovy žáci pracují na krátkodobých **projektech** (některé jsou připraveny společně s jinými vyučovacími předměty):

Hrajeme si spolu, Tóny a pohyb, Díváme se paní Hudbě do kuchyně, Jak ovládat svůj hlas, Jak se stát dirigentem, Co všechno je hudba, Obrazy a hudba, Tajná řeč těla v říši tónů, Napříč dějinami, Jak se zpívá „populár“, Tanec, Etnická hudba jako kolébka hudby dnešní

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel rozvíjí u žáků uvedené kompetence následujícím způsobem:

Kompetence k učení

Při výuce vede žáky k(e):

- vyhledávání a třídění informací za pomoci výpočetní techniky a různých informačních zdrojů
- seznamování se správnou hudební terminologií a tím je vede k osvojení základních pojmů hudební teorie i pojmů z hudební historie
- kritickému zhodnocení výsledků své práce, diskusi o výsledcích práce
- umožnění propojovat poznatky z různých oblastí
- zohledňování rozdílů v jejich znalostech a pracovním tempu a v jejich rozdílném nadání a talentu

Kompetence k řešení problémů

Při výuce vede žáky k(e):

- vyhledávání informací potřebných k řešení problému
- rozvíjí dovednost plánovat postup při řešení problému na základě vlastních zkušeností
- rozvíjí kritické myšlení

Kompetence komunikativní

Při výuce vede žáky k(e):

- motivuje žáky, aby uměli vyjádřit svůj názor při práci ve skupině, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učí vyjadřovat své emoce s pomocí Orffových hudebních nástrojů
- nabádá k dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, někdy i nezdařilých hudebních pokusů)

Kompetence sociální a personální

Při výuce vede žáky k(e):

- učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je, a pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učí respektovat odlišnosti jedince
- vede žáky k tomu, aby se podíleli se na utváření příjemné pracovní atmosféry

Kompetence občanské

Při výuce vede žáky k(e):

- nabádá k úctě k druhým lidem, k jejich názorům a postojům
- posiluje schopnost vážit si uměleckých děl i kulturního dědictví a tradic
- umožňuje žákům aktivně se zapojovat do kulturního, hudebního dění
- vede žáky k účinné spolupráci ve skupině

Kompetence pracovní

Při výuce vede žáky k(e):

- učí dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, hygieny práce (správná hlasová hygiena)
- motivuje žáky, aby využívali znalosti o hlasové hygieně v praktickém životě
- vede žáky k systematizaci učiva a k produktivním pracovním návykům

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
VOKÁLNÍ ČINNOST			
- správně nasadí tón - správně dýchá při zpěvu - odhaduje vhodnou intenzitu vokálního projevu - rozliší mluvený projev od pěveckého	Základy pěvecké techniky - pěvecký projev - hlasová hygiena - intonace celých tónů a půltónů - zpěv vybraných lidových a umělých písní	Přírodopis - hlasové ústrojí OSV - Jak ovládat svůj hlas Z - regionální původ písní	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST			
- hraje na jednoduché Orffovy hudební nástroje při zadání různých jednodušších rytmických motivů	Rytmická cvičení Rytmické doprovody k písni seznámení s nástroji Orffova instrumentáře a hra na ně - vhodný rytmický doprovod ke	- Výtvarná výchova kresba Orffových nástrojů - Český jazyk versologie – rytmus veršů	

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura - Hudební výchova - 2. stupeň

	zpěvu		
HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST			
- rozezná dvoudobý a třídobý takt - ovládá základní taneční kroky - polka, valčík	Taneční kroky k polce Taneční krok k mazurce - taktování – dirigování v 2/4 a 3/4 taktu - pohybový doprovod ke znějící hudbě	- OSV - Jak se stát dirigentem	
POSLECHOVÁ ČINNOST			
- rozpozná délku, sílu, barvu, výšku a dynamické odstínění tónů - rozezná tónorod dur, moll - sluchově zanalyzuje jednotlivé hudební nástroje - rozliší hudební formy	Klasicismus Balet Složení symfonického orchestru Muzikál a revue - kvalita tónu - vztahy mezi tóny (celé tóny a půltóny) - poslech nástrojových sól - hudební styly a žánry (sonáta, symfonie, komorní hudba, kantáta, melodram, homofonie - polyfonie, opera, opereta, muzikál)	Český jazyk - literární předlohy různých hudeb. žánrů (kantáta, melodram, opera) Dějepis - různé styly a žánry v historických souvislostech MKV, EGS - Co všechno je hudba	

7. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
- předvede různé techniky vokálního projevu (brumendo, scat, rap, falzet atd.) dle hlasových možností - rozšiřuje hlasový rozsah - sjednotí frázování při společném zpěvu	Rozvíjení hlasové techniky vokální projev - slovní a hudební rytmus – frázování ve zpěvu - zásady pěveckého dýchání - intonace základních intervalů	Přírodopis – hlasové ústrojí - OSV - Jan Ámos Komenský: - „ Zpívání se učí zpíváním.“	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST			
- využije hudebních nástrojů k reprodukci hudebních motivů - ověří si a upevní si poznatky a znalosti z hudební teorie (tónorod, posuvky, rytmické délky atd.)	Princip klaviatury Samostatné rytmické kreace - ovládání nástrojů Orffova instrumentáře - orientace na klávesnici	Pracovní činnosti – vytváření jednoduchých Orffových nástrojů OSV, MKV - Hrajeme si spolu	
HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST			
- pomocí gest, mimiky, pantomimy znázorní výraz hudby - taktuje složitější rytmické útvary (4/4 takt, mateníky)	Taneční a pohybová činnost Historie tance Balet a jeho vývoj Moderní výrazový tanec - vyjádření hudby pohybem - pohybový doprovod	Tělesná výchova – cvičení na hudbu MKV, MDV - Tóny a pohyb	

8. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
VOKÁLNÍ ČINNOST			
- rozšiřuje si šetrně (vzhledem k mutaci) hlasový rozsah - reprodukuje jednoduchý notový záznam - převede melodii z nezpěvné polohy do zpěvné - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	Emoce v žánrových písních Dělení lidových písní Solo a sborový zpěv - kultivovanější pěvecký projev - orientace v notovém záznamu - rozvoj hudební představivosti	Přírodopis - stavba hlasového ústrojí - Výchova ke zdraví - změny hlasu v dospívání	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST			

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura - Hudební výchova - 2. stupeň

- zopakuje hudební motivy předvedené vyučujícím - vyjádří pomocí zvoleného hudebního nástroje své hudební představy a fantazii - použije rytmické hudební nástroje k doprovodu vlastního zpěvu či vokálního projevu jiného žáka (učitele)	Tvorba kadencí Doprovody k písním - hudební nástroje (viz nižší ročníky) - hudební tvořivost, představy a fantazie - instrumentální doprovody - orientace na klávesnici	Výtvarná výchova - kresba hud. nástrojů MKV - Obrazy a hudba	
HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST			
- vyjádří výraz hudby pomocí gest, tance, mimiky, „řeči těla“ - hudbu ztvární ve vlastní choreografii za pomoci spolužáků	Vyjádření nálady pohybem Improvizované krokové variace pohybové vyjádření hudby v návaznosti na výrazu díla - choreografie	Tělesná výchova – zapojování různých cviků do choreografie OSV - Tajná řeč těla v říši tónů	
POSLECHOVÁ ČINNOST			
- poslouchané slovně zhodnotí (názor zdůvodní) - rozliší a zařadí skladby vybraných období - prokáže základní poslechovou znalost hudby daného období a děl významných autorů této doby	Nejstarší české písně Znaky barokní hudby Základní hudební formy Fuga, sonáta, symfonie Hudební dílo a jeho autor: Vývojová (kulturně historická) období - pravěk, starověk, antika gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, umělecká a nonumělecká hudba 20. století - interpretace hlavního motivu reprod. hudby	Dějepis - znalost různých slohových období Výtvarná výchova - dějiny umění Český jazyk - paralely v důležitých předělech estetického vnímání uměl. díla MKV, EGS - Napříč dějinami	

9. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
VOKÁLNÍ ČINNOST			
- sestaví vlastní vokální projev, upraví hlasovou nedostatečnost (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) - hledá nápravu hlasové nedostatečnosti - improvizuje v dur a moll tóninách	Technická cvičení Práce s dechem v různých pěveckých žánrech Karaoke Rapp -vokální projev s důrazem na estetiku projevu - reflexe vokálního projevu - intonování melodií - karaoke	Český jazyk – vyhledání textů vhodných ke zhudebnění Dějepis, Přírodopis – vývoj lidské řeči MKV - Jak se zpívá „populár“	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST			
- samostatně vytvoří jednoduché doprovody - upevní si své poznatky a ověří si je pomocí hry na hudební nástroje	Rytmická cvičení na danou formu Doprovody k písním doprovod pro hudebně dramatické projevy - poznatky z hudební teorie - složené takty - předehra, předvětí a závětí	Pracovní výchova – tvorba vlastních hud. nástrojů Český jazyk – drama, melodram, scénická hudba	
HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST			
- rozezná a znázorní tempové a dynamické změny - reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybových hrách	Klasický a moderní balet Výrazový tanec Druhy moderních tanců - pohybové reakce na hudbu - orientace v prostoru	Tělesná výchova – cvičení na hudbu MKV - Tanec	
POSLECHOVÁ ČINNOST			
- rozpozná funkce stylů a žánrů vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům	Představitelé české národní školy – Smetana, Dvořák Česká hudba počátku 20.století Experimentální současná hudba.	Občanská výchova - kultura ostatních národů Dějepis - vývoj myšlení ve 20. stol.	

5.2 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura - Hudební výchova - 2. stupeň

- dokáže vyhledat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Jazz -hudební styly a žánry (jazz, --blues, rock, pop, folk a country, folklór, hudební divadlo a film)	MKV - Etnická hudba jako kolébka dnešní hudby	
--	---	---	--

 Poznámky:

 Poznámky: